

Når lyset pludselig svækkes dramatisk

CHARLOTTE STRØM

JOURNALIST, LÆGE, PH.D.

FOTOS:
TORBEN KLINT

Det er forfærdende og dybt chokerende fra den ene dag til den anden at miste synsevnen helt eller delvis. En hjerneskade i synscentret rammer tilfældigt og uden varsel. Fælles for dem der rammes, er den fundamentale forandring af dagligdagen, som skaden medfører

Vi ved det ikke selv, men enkelte af os går rundt med en tikkende bombe i hovedet. Et blodkar (aneurisme), der pludselig brister eller en blodprop, der stand-

ser ilttilførslen til synscentret i hjernen, kan uden varsel invalidere og forårsage varige skader på synet og hjernen. Det kan ramme enhver i alle aldre.

Ved synshjerneskade er den del af hjernen ramt, hvor synet sidder.

Sygdommen rammer uden forvarsel. Fraset sikkerhedshjelm for at forhindre hovedtraume findes der ingen forebyggelse.

Sammenfaldende er, at patienterne fra den ene dag til den anden får en hjerneskade og mister synsevnen. Også patienter med sklerose og hjernetumorer kan rammes af synshjerneskade. Et eller flere typiske symptomer er akut social blindhed - dvs. et restsyn på under 10% af normalsynet - et stærkt indsnævret synsfelt (under 20° mod normalt 180°), synsfeltbortfald, tab af læseevne, problemer med afstandsbedømmelse eller rumorientering og tab af evnen til at genkende ansigter.

At komme videre er den store udfordring

De mennesker, der rammes som af et lyn fra en klar himmel, går ofte i chok

og har brug til støtte for at komme gennem krisen. Når den første kritiske fase er overstået, er der hjælp at hente ved særlige genoptræningskurser på Institutet for Blinde og Svagsynede. Patienterne henvises til Institutet fra neurologer og øjnelæger i hele landet. I den akutte fase rykker et specialhold ud med vejledning og støtte. Holdet består af en psykolog og en socialrådgiver.

På Institutet for Blinde og Svagsynede gennemføres bl.a. genindlæring af læsning og IT-anvendelse for kursister, som lider af efterveerne fra en akut synshjerneskade.

Socialrådgiver Agnete Thage-Jørgensen er koordinator af akuttjenesten på Institut for Blinde og Svagsynede og kontaktperson for neurologi- og øjenafdelinger på hospitaler over hele landet

Ikke to tilfælde er ens

På instituttet har man patienter (kursister) med meget forskellige problemer og målsætninger for deres genoptræning. Et eksempel er en yngre mand, som skal genindlære at læse og bruge IT, en anden har mistet evnen til at orientere sig og skal lære at bruge pejlemærker og båndoptager for at komme rundt. Et tredje eksempel på kursister er et ældre ægtepar, der sammen arbejder på at manden efter sin synshjerneskode skal kunne være alene hjemme nogle få timer ad gangen.

For at danne sig et indtryk af, hvor man kan sætte ind med genoptræning, tester Institut alle patienter hos en neuropsykolog.

'Graden af hjerneskode og effekten på synet er helt individuel. Neuropsykologtesten viser os, hvor hver enkelt patient har en kapacitet, der skal udnyttes. Den afslører også områder, der er udsigtsløse at

OM SPECIALENHEDEN

Specialenheden tilbyder tværfaglig og skræddersyet genoptræning fra socialrådgiver, psykolog, neuropsykolog, ergoterapeut og speciallærere.

Der lægges vægt på hovedfag som Mobility (at færdes), Almindelig Daglig Levevis (ADL) og Kommunikation.

Instituttet ejes af Københavns Kommune. Institut søger for kursisten i hjemkommunen om genoptræning.

Akuttjenesten tilbydes til hospitalsafdelinger i hele landet og kan kontaktes på tlf. 39 45 25 45 eller mobil: 28 49 01 69.

genoptræne,' siger Agnete Thage-Jørgensen, socialrådgiver på Institut for Blinde og Svagsynede.

Tilbage på arbejdspladsen i ny rolle

Hun fortsætter:

'Hvor det er muligt, arbejdes der målrettet på, at patienten fortsat kan have tilknytning til en arbejdsplads. Erfaringen viser, at det er langt nemmere at ændre arbejdsfelt på en eksisterende arbejdsplads end at starte forfra på en ny, efter at man har fået en synshjerneske. Det skaber gensidig værdi.

Arbejdspladsen beholder sin medarbejder, mens patienten bevarer sit kollegiale netværk og spiller fortsat en rolle på arbejdsmarkedet. Med hjælpemidler, indretning af arbejdspladsen og den rette belysning, skaber man mulighed for at vende tilbage - om end til andet arbejde - i virksomheden.

'Vores berettigelse ligger i, at patienterne anerkender nye muligheder og opnår færdigheder, de som udgangspunkt ikke selv troede, de kunne opnå efter, at de har fået en synshjerneske,' siger Agnete Thage-Jørgensen. □

synvital®

synvital
PLUS®

- **Personlig service**
- **Økonomisk pakning**
- **Sendes direkte til Dem fra dag til dag**

MEDIVIT

Medivit ApS • Hyldegårdsvej 34 • 2920 Charlottenlund
Tlf: 5782 0305 • Fax: 3271 9401 • info@medivit.dk